

การบริหารจัดการกระสุนมูลฐานของหน่วยทหารในสังกัด กองทัพบก กรณีศึกษากองทัพบภาคที่ 1

ตามที่พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2503 มาตรา 14 กำหนดอำนาจและหน้าที่กระทรวงกลาโหมและหน้าที่กองทัพบกไว้ว่า "กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังทางบกและป้องกันราชอาณาจักรมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ" ซึ่งการเตรียมกำลังนั้นหมายรวมถึงการเตรียมกำลังพลและยุทโธปกรณ์ทั้งปวงให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจตั้งแต่ในยามปกติ โดยภารกิจในการป้องกันราชอาณาจักรนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอำนาจกำลังรบ ซึ่งความพร้อมรบของหน่วยย่อมมีผลต่ออำนาจกำลังรบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ "กระสุน" เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความพร้อมรบของหน่วยเมื่อกองทัพบกมีนโยบายในการบริหารจัดการกระสุนมูลฐานของหน่วยทหารในสังกัดกองทัพบกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมย่อมส่งผลกระทบต่อความพร้อมรบของหน่วยด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงส่งผลกระทบต่อหน่วยต่างๆที่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการส่งกำลังกระสุนตามมาอีกด้วย ปัจจุบันกองทัพบกได้ดำเนินการบริหารจัดการ สป.5 ตามระเบียบคำสั่งกองทัพบกได้แก่ 1)ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.2 และ 4 พ.ศ.2534 2)ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2535 3)ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 5 พ.ศ.2542 4)คำสั่ง ทบ.ที่ 807/2528 ลง 13 ส.ค. 28 เรื่องกำหนดภารกิจนโยบาย แนวความคิดและความรับผิดชอบในการส่งกำลัง ของ ทบ. 5)ระเบียบ ทบ.ว่าด้วยการจำหน่าย สป. พ.ศ. 2539 6)คำสั่ง ทบ.ที่ 55/2512 ลง 21 ก.พ. 12 เรื่อง กำหนดอำนาจผู้ส่งจ่ายกระสุน โดยมีรายละเอียดและการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

- 1)การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 5 หมายถึง การปฏิบัติการเกี่ยวกับการกำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การซ่อมบำรุง การจำหน่ายและการทำลาย รวมทั้งการควบคุมการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว
- 2)การควบคุม หมายถึง การควบคุมทางบัญชี และการควบคุมทางการส่งกำลัง
- 3)การควบคุมทางบัญชี หมายถึง วิธีดำเนินการในการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับ การควบคุม การแจกจ่าย การจ่ายเพิ่มเติม

การรวบรวมบันทึกรายงาน การจัดทำข้อมูลถาวรต่าง ๆ การสำรวจ การรายงานสถานภาพ สิ่งอุปกรณ์ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระดับสิ่งอุปกรณ์เพื่อ การประหยัด โดยต่อเนื่องทุก ขั้นตอนในสายการส่งกำลังและสายการบังคับบัญชา นับตั้งแต่สิ่งอุปกรณ์ได้เริ่มเข้าสู่ระบบ การส่งกำลังไปจนกระทั่งหน่วยใช้ได้ใช้หมดสิ้นไป และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายออกจากบัญชี คุมของกองทัพบกแล้ว 4)การควบคุมทางการส่งกำลัง หมายถึง วิธีดำเนินการที่เกี่ยวกับ ระบบการรายงาน การคำนวณ การรวบรวมข้อมูลและการประเมินค่า เพื่อให้สิ่งอุปกรณ์ ตามความต้องการทั้งสิ้น ได้ส่วนสัมพันธ์กับทรัพย์สินที่มีอยู่ อันจะเป็นแนวทางในการ ประเมินการด้านงบประมาณการจัดหา การแจกจ่าย และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์ 5)สิ่งอุปกรณ์ประเภท 5 หมายถึง สิ่งของทั้งหมดเกี่ยวกับกระสุน วัตถุระเบิด และวัตถุเคมี ซึ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติการทางทหาร 6)กระสุนสำรองสงคราม หมายถึง ปริมาณ กระสุนซึ่งกองทัพบกได้กำหนดให้สถานการณ์การส่งกำลังกระสุนแต่ละแห่งสะสมไว้ เพื่อเผชิญ สถานการณ์ทางยุทธวิธีตามแผน โดยปกติกำหนดตามระดับกระสุน, วันส่งกำลังกระสุน และจำนวนอาวุธหรือกำลังพล 7)อัตรากระสุนมูลฐาน หมายถึง จำนวนกระสุนซึ่ง กองทัพบกอนุมัติให้หน่วยสะสมไว้ เพื่อใช้รบหรือเผชิญสถานการณ์ และสามารถนำไปได้ ด้วยกำลังพลและยานพาหนะของหน่วย 8)สายการส่งกำลังกระสุน หมายถึง ความ เกี่ยวพันในการส่งกำลังของหน่วยเหนือที่มีต่อหน่วยรองตามลำดับ เช่น กองทัพบก, กรม สรรพอาวุธทหารบก, กองบัญชาการช่วยรบ, มณฑลทหารบก, จังหวัดทหารบก และหน่วยใช้ 9)สายการบังคับบัญชา หมายถึง ความเกี่ยวพันในการบังคับบัญชาของหน่วยเหนือที่มีต่อ หน่วยรองตามลำดับ เช่น กองทัพบก กองทัพภาค กองพล กรม และกองพัน หรือ กองทัพบก กองทัพภาค และส่วนภูมิภาค

คลังกระสุน 1)ระดับกองทัพบก ให้กรมสรรพาวุธทหารบก จัดตั้งคลังแสงเพื่อสะสมกระสุน ของกองทัพบก สำหรับสนับสนุนหน่วย และสำรองไว้เพื่อเผชิญสถานการณ์ หน้าที่ในการ สนับสนุนของคลังแสงต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งกองทัพบกเกี่ยวกับการสนับสนุน และ หลักการวางกระสุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน 2)ระดับกองทัพภาค ให้กองบัญชาการช่วย รบ จัดตั้งคลังกระสุน โดยมีกองร้อยส่งกำลังกระสุน กองพันสรรพาวุธกระสุน

กองบัญชาการช่วยรบ สะสมกระสุนไว้สำหรับสนับสนุนหน่วยในกองพล และกองร้อยคลัง
กระสุน กองพันสรรพาวุธกระสุน กองบัญชาการช่วยรบ สะสมกระสุนไว้สำหรับสนับสนุน
หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพภาค ให้ปฏิบัติตามคำสั่งกองทัพบก ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนและ
หลักการวางระดับกระสุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน 3)ระดับส่วนภูมิภาค ให้มณฑลทหารบก
หรือจังหวัดทหารบก จัดตั้งคลังกระสุนส่วนภูมิภาค สำหรับสะสมกระสุนสำรองไว้เพื่อเผชิญ
สถานการณ์ในการสนับสนุนหน่วยใช้ภายในพื้นที่ของตน ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง
กองทัพบกเกี่ยวกับการสนับสนุน และหลักการวางระดับกระสุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน
4)ระดับหน่วยใช้ ให้หน่วยใช้จัดตั้งที่เก็บรักษา สำหรับกระสุนมาตรฐาน และกระสุนฝึกที่
ได้รับมอบระหว่างรอดำเนินการฝึก

การปฏิบัติในการเก็บรักษา เนื่องจากกระสุนเป็นสิ่งอุปกรณ์ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดอันตราย
แก่สถานที่ ชีวิตและทรัพย์สิน ฉะนั้นการเก็บรักษากระสุนจะต้องให้มีความปลอดภัย และ
ลดอันตรายมากที่สุด การเก็บรักษาที่ดี จะทำให้กระสุนมีอายุการใช้งานยาวนาน หาก
ละเลยในการเก็บรักษาจะทำให้กระสุนเสื่อมสภาพได้ง่าย และทำให้สูญเสียงบประมาณโดย
เปล่าประโยชน์ ดังนั้นจึงให้ดำเนินการในสาระสำคัญดังต่อไปนี้ 1)กำหนดให้พื้นที่เก็บ
รักษากระสุนเป็นพื้นที่หวงห้าม ห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนดโดย
เด็ดขาด และให้กำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ตามระเบียบที่
เกี่ยวข้อง 2)เก็บกระสุนและวัตถุระเบิดไว้ในคลังกระสุน ที่ได้ออกแบบไว้โดยเฉพาะห้ามนำ
กระสุนไปเก็บไว้ในที่อื่น เช่น คลังอาวุธ หรือคลังของกองร้อย นอกจากได้รับอนุมัติจากผู้มี
อำนาจ 3)แยกเก็บกระสุนตามหมวดการเก็บรวม การเก็บรักษากระสุนและวัตถุระเบิด จะ
มีความปลอดภัยมากที่สุด ถ้าแยกเก็บแต่ละรายการ หรือแต่ละหมวด ต้องไม่เก็บรักษา
กระสุนที่มีอันตรายต่างหมวดกันไว้รวมกัน เช่น เก็บรักษากระสุนและวัตถุระเบิดไว้รวมกับ
วัสดุที่ติดไฟได้ หรือ ไวไฟ 4)เก็บกระสุนและวัตถุระเบิดไว้ตามตารางปริมาณ - ระยะ
ปริมาณของวัตถุระเบิดที่มีอยู่ในกระสุน เป็นสิ่งกำหนดระยะอันตรายที่เกี่ยวข้อง ปริมาณ
สูงสุดของวัตถุระเบิดที่อนุญาตให้เก็บไว้ในที่แต่ละแห่งนั้น พิจารณาจากระยะห่างจากที่ตั้ง
นั้น ถึงที่อีกแห่งหนึ่ง ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่าที่กำหนด เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

5) แยกเก็บกระสุนตามเลขงาน ห้ามนำกระสุนต่างเลขงานเก็บไว้ในกองเดียวกัน ต้องกองไว้ห่างกันให้เห็นแยกกันได้ชัดเจน และมีป้ายประจำกองกระสุนติดไว้ให้เห็น แบบและวิธีเขียนตาม (ทบ.468-506) 6) การกองกระสุน ควรยกหีบห่อชั้นล่างของกองให้อยู่สูงพ้นพื้น ตามระยะที่กำหนด โดยใช้ขอรองหรือม้ารองกระสุน การกองกระสุนต้องให้มั่นคงและเป็นระเบียบเรียบร้อย 7) การเก็บรักษากระสุน ต้องมีการระบายอากาศที่ดี กระสุนแต่ละหีบห่อต้องมีระยะห่างกันพอสมควร เพื่อให้มีอากาศไหลผ่านได้ทั่วกอง เช่น หีบห่อกระสุนที่ไม่มีไม้ประกบควรกองห่างกันประมาณ 2 นิ้ว และแต่ละหีบระหว่างชั้น ควรมีไม้รองคั่นให้อยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 1 นิ้วด้วย 8) กระสุนหรือองค์ประกอบของกระสุน ที่จะนำมาเก็บไว้ในคลังกระสุน ต้องบรรจุในหีบห่อมาตรฐาน กระสุนนอกหีบห่อ ห้ามนำมาเก็บในคลังกระสุนเป็นอันขาด 9) คลังกระสุนมีไว้สำหรับเก็บรักษากระสุนเท่านั้น ห้ามนำสิ่งของอื่นมาเก็บรวมไว้ในคลังกระสุน หีบเปล่า ขอรองที่ไม่ใช้ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ต้องไม่ปล่อยให้ไม่มีไว้ในคลังที่เก็บรักษากระสุน 10) รอบคลังกระสุนต้องมีเขตกันเพลิง ซึ่งปราศจากวัสดุที่ติดไฟได้ มีความกว้างไม่น้อยกว่า 50 ฟุต เพื่อป้องกันเพลิงลุกลามเข้าไปยังคลังกระสุน 11) ในพื้นที่เก็บรักษากระสุน ต้องจัดให้มีระบบป้องกันฟ้าผ่า โดยจัดตั้งเสาหล่อฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่คลังกระสุนทุกคลัง และจัดให้มีการตรวจสภาพตามระยะเวลา 12) คลังกระสุน-และกระสุนมูลฐาน ต้องได้รับการตรวจสภาพอย่างน้อยปีละครั้ง สำหรับกระสุนสำรองสงคราม ให้ทำการตรวจสภาพตามวงรอบของการตรวจสภาพ 13) คลังกระสุนทุกคลัง ต้องมีป้ายประจำคลังกระสุน และจัดทำผังแสดงการเก็บรักษากระสุนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ติดไว้ในที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ที่ประตูคลังด้านใน 14) หน่วยที่มีหน้าที่ในการเก็บรักษากระสุนและวัตถุระเบิด ต้องจัดทำแผนเผชิญเหตุ ในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ 15) รายละเอียดการปฏิบัติในการเก็บรักษา ให้ปฏิบัติตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการเก็บรักษากระสุนและวัตถุระเบิดที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

การรักษาการณ์ 1) ต้องมียามรักษาการณ์อย่างเพียงพอตลอดเวลา ในระหว่างการรักษาการณ์ต้องตรวจการการใส่กุญแจ การประทับตรา ตลอดจนอุปกรณ์ประจำคลังกระสุน และวัตถุระเบิดให้เรียบร้อย 2) ยามรักษาการณ์และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกระสุน

และวัดถูกระเบิดจะต้องได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดับเพลิงในกรณีฉุกเฉินและอันตรายที่เกี่ยวข้องกับเพลิงและวัดถูกระเบิดรวมทั้งข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยมาแล้วเป็นอย่างดี

3) คลังกระสุนและวัดถูกระเบิดที่เป็นคลังปิดทุกครั้งต้องใส่กุญแจให้มั่นคงและประทับตราเครื่องหมายไว้ ให้หัวหน้าคลังจัดทำสมุด รับ-ส่ง ลูกกุญแจไว้เป็นหลักฐานโดยถูกต้องทุกครั้ง

4) การเปิดคลังกระสุนและวัดถูกระเบิดทุกครั้ง ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับหน่วยหรือผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบคลังกระสุนและวัดถูกระเบิดนั้นโดยบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในสมุดที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ตรวจสอบได้

การตรวจสภาพและความรับผิดชอบ 1) ผู้บังคับหน่วยทุกระดับ มีอำนาจตรวจสภาพกระสุน ของหน่วยภายใต้บังคับบัญชาของตน และใช้ผลการตรวจสภาพนี้ เป็นเครื่องมือวัดสภาพอันแท้จริงของกระสุน และ ประสิทธิภาพในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงกระสุน ในหน่วยใต้บังคับบัญชาของตน

2) การตรวจสภาพการซ่อมบำรุงโดยผู้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติตามคำสั่งกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง

3) การตรวจสภาพเฉพาะอย่าง ให้ปฏิบัติตามคำสั่งกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง

4) การตรวจสภาพโดยผู้บังคับหน่วย ผู้บังคับหน่วยทุกระดับ จัดให้มีการตรวจสภาพกระสุนโดยผู้บังคับหน่วยตามความเหมาะสม เพื่อให้ทราบความพร้อมรบของหน่วย เมื่อมีปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ ให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยที่ให้การสนับสนุน

5) การตรวจสภาพกระสุนทางเทคนิค เป็นการตรวจสภาพกระสุน โดยเจ้าหน้าที่ตรวจสภาพของหน่วยสรรพาวุธกระสุนต่าง ๆ เพื่อพิจารณาสภาพการใช้งานได้ของกระสุน และเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถดำเนินการและเก็บรักษาต่อไปได้โดยปลอดภัย

6) การตรวจสภาพตามระยะเวลา เป็นการตรวจสภาพเพื่อดูการเสื่อมสภาพ และสภาพที่ไม่ได้มาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งจะได้นำผลของการตรวจสภาพนี้ มาประเมินค่า เพื่อทำแผนงานการซ่อมบำรุงและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

7) การตรวจสภาพคลังกระสุนและพื้นที่เก็บรักษา เป็นการตรวจสภาพ เพื่อค้นหาสภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน และอาจไม่ปลอดภัยต่อการเก็บรักษา เช่น ตรวจสภาพการเก็บรักษาตามมาตรฐานที่กำหนด การตรวจสภาพคลังกระสุน และการตรวจสภาพเสาหล่อฟ้า เป็นต้น

การควบคุม ผู้บังคับหน่วยทุกระดับที่มีกระสุนในครอบครอง เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมกระสุนทุกกรณี ประเภทการควบคุม 1)การควบคุมทางการส่งกำลัง หน่วยในสายการส่งกำลังระดับต่ำกว่า ต้องอยู่ ในความควบคุมของหน่วยในระดับเหนือกว่า ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงการดำเนินการต่อไปด้วย คือ การประกันการจัดหากระสุนตามความต้องการให้ทันเวลา,การควบคุมมิให้มีกระสุนเกินความต้องการ,การพิจารณาจำนวนกระสุน ที่สะสมไว้ตามคลังกระสุนต่างๆ,การกำหนดตารางการจัดหา,การกำหนดแผนการแจกจ่าย,การกำหนดความเร่งด่วนในการซ่อมบำรุง และ การกำหนดวิธีการจำหน่ายของเกินต้องการและสิ้น 2)การควบคุมทางบัญชี หน่วยในสายการส่งกำลังทุกระดับ จัดตั้งหน่วยบัญชีคุมหรือหน่วยบัญชีกระสุนขึ้นตามความเหมาะสม โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บังคับหน่วย ทั้งนี้ เพื่อให้มีกระสุนเพียงพอแก่การส่งกำลังและเกิดสมดุลในการแจกจ่าย และให้หมายรวมถึงการปฏิบัติดังต่อไปนี้ด้วย คือ การบันทึก รายงาน และจัดทำสถิติเกี่ยวกับจำนวนกระสุนคงคลัง กระสุนค้างรับ สภาพกระสุน,การกำหนดจำนวนกระสุนเพื่อแจกจ่ายแก่หน่วยในการสนับสนุน จัดวางกระสุนตามที่กำหนดไว้ และให้หน่วยในการสนับสนุนมีกระสุนตามความจำเป็น

การสำรวจ 1)การสำรวจ คือ การตรวจจำนวน ณ คลังกระสุนเพื่อป้องกันและแก้ไขความคลาดเคลื่อนทางบัญชี ที่เก็บ การทุจริต กระสุนเกินต้องการ และผลการรับส่งหน้าที่ 2)อำนาจในการสั่งสำรวจโดยคลังแสง เจ้ากรมสรรพาวุธทหารบก หรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้สั่งสำรวจอย่างน้อยปีละครั้ง,คลังกระสุนกองบัญชาการช่วยรบ ผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบหรือ ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้สั่ง สำรวจอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง,คลังกระสุนส่วนภูมิภาค ผู้บังคับหน่วยส่วนภูมิภาค หรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้สั่งสำรวจ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และหน่วยใช้ ผู้บังคับหน่วยหรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้สั่งสำรวจ อย่างน้อยเดือนละครั้ง

การรายงานสถานภาพกระสุน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาและหน่วยส่งกำลังต่าง ๆ ในชั้นเหนือได้ทราบสถานภาพกระสุนของหน่วยในการบังคับบัญชา หรือหน่วยในการสนับสนุนอยู่เสมอ จึงให้หน่วยต่างๆ ดำเนินการเกี่ยวกับการรายงานสถานภาพกระสุน ดังนี้

1)แบบเอกสารในการรายงาน ให้หน่วยใช้ คลังกระสุนกองบัญชาการช่วยรบ, คลังกระสุน ส่วนภูมิภาค ใช้แบบเอกสาร ใบรายงานสถานภาพกระสุน แบบ 1 (ทบ.468-521 แบบ 1) สำหรับคลังกระสุนกองบัญชาการช่วยรบ ให้ทำใบสรุปการสะสม (ทบ.468-522) ด้วย, คลังแสง ใช้แบบเอกสาร ใบรายงานสถานภาพกระสุน แบบ 2 (ทบ.468-521 แบบ 2) และใบสรุปการสะสม (ทบ.468-522),กรมสรรพาวุธทหารบก ใช้แบบเอกสารใบ รายงานสถานภาพกระสุน ตามผนวก พ - 1, พ - 2)ระยะเวลาในการรายงาน ทุก ระดับหน่วยรายงานในรอบ 1 เดือน ปิดรายงานในวันสิ้นสุดวันทำการของเดือนนั้น ๆ โดยมีวิธีรายงานคือ กองพันหรือหน่วยเทียบเท่าหรือกองร้อยอิสระขึ้นไป เป็นหน่วยรายงาน สถานภาพ สำหรับหน่วยเหนือขึ้นไปจากกองพัน คงรายงานเฉพาะหน่วยขึ้นตรงของตน เว้นหน่วยขึ้นตรงซึ่งได้รายงานให้หน่วยที่ให้การสนับสนุนทราบแล้ว, ให้รายงานสถานภาพ ต่อหน่วยที่ให้การสนับสนุน ภายในวันที่ 5 ของเดือน หลังจากปิดรายงาน และสำเนาเสนอ ตามสายการบังคับบัญชา และให้หน่วยตามสายการบังคับบัญชา สรุปรวมเอกสาร ตามลำดับจนถึงหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก,ส่วนภูมิภาค ส่วนการศึกษา หน่วยขึ้นตรงอื่น ๆ รายงานสถานภาพกระสุนทั้งสิ้น ทั้งในการสะสมของตนและในการเก็บรักษาของหน่วยใช้ ในการสนับสนุน เสนอกองบัญชาการช่วยรบ หรือกรมสรรพาวุธทหารบกภายใน วันที่ 15 ของเดือน หลังจากปิดรายงาน,กองบัญชาการช่วยรบ รายงานสถานภาพกระสุนทั้งสิ้นและ สรุปการสะสมที่ส่วนภูมิภาคต่าง ๆ และกองบัญชาการช่วยรบให้กรมสรรพาวุธทหารบก ภายในวันที่ 25 ของเดือน หลังจากปิดรายงาน,คลังแสง รายงานสถานภาพกระสุนทั้งสิ้น และสรุปการสะสมที่แผนกคลังต่าง ๆ ให้กรมสรรพาวุธทหารบก ภายในวันที่ 20 ของเดือน หลังจากปิดรายงาน,กรมสรรพาวุธทหารบก รายงานสถานภาพกระสุนทั้งสิ้นของกองทัพบก ต่อกรมส่งกำลังบำรุงทหารบกภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป หลังจากปิดรายงาน,การ รายงานล่าช้ากว่ากำหนดของหน่วยใด ๆ ก็ตาม ให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพบก ซึ่งเป็นหน่วยใน สายการบังคับบัญชาของหน่วยนั้น ๆ พิจารณาข้อบกพร่อง แล้วรายงานให้กองทัพบกทราบ รายงานสถานภาพกระสุน ให้ถือเป็นเอกสาร "ลับ"

จากรายละเอียดข้างต้น กองทัพบกได้ใช้ระเบียบดังกล่าวต่อ สป.5 ทั้งปวง รวมถึงกระสุน
มูลฐานของหน่วยมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง จากการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมการบริหาร
จัดการกระสุนมูลฐานของหน่วยในกองทัพบก และหน่วยในกองทัพภาคที่ 1 มีผลการ
วิเคราะห์ดังนี้ โดยความพร้อมของหน่วยที่ดำเนินการต่อ สป.5 ในปัจจุบันโดยในกรณีนี้จะ
แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1.หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบ 2.หน่วยส่งกำลัง
บำรุง สำหรับความพร้อมของหน่วยจะพิจารณาใน 4 หัวข้อได้แก่ 1.ด้านกำลังพล 2.ด้าน
อาคารสถานที่ 3.ด้านยานพาหนะ 4.ด้านการรักษาความปลอดภัย

หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบ ความพร้อมด้านกำลังพล ปัจจุบันทุกหน่วยมี
สถานภาพกำลังพลเฉลี่ยมากกว่า 70% ของอัตราเต็ม เนื่องจากเป็นหน่วยที่เข้าปฏิบัติการ
รบโดยตรงดังนั้น กองทัพบกจึงเห็นความสำคัญในการพิจารณาบรรจุกำลังพลให้ตามอัตรา
ในลำดับแรก กอปรกับหน่วยมีการฝึกและพัฒนากำลังพลอย่างต่อเนื่องตลอดช่วง
ปีงบประมาณ จึงทำให้กำลังพลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดีตามภารกิจหลัก
ของหน่วย แต่ในเรื่องการส่งกำลังบำรุงไม่เป็นเช่นนั้น เจ้าหน้าที่ของหน่วยที่ปฏิบัติงานด้าน
การส่งกำลังบำรุง คือกำลังพลในหน่วยซึ่งมีพื้นฐานการปฏิบัติงานตามเหล่านั้นๆ เช่นเหล่า
ทหารราบ เหล่าทหารม้า หรือเหล่าทหารปืนใหญ่ เป็นต้น ทำให้มีขีดความสามารถในการ
ปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังอย่างจำกัด ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ สป.5 โดยตรง
ทั้งในเรื่องการควบคุม การเก็บรักษา การแจกจ่ายและการจำหน่ายทำให้เกิดปัญหาการ
รั่วไหลและการเสื่อมสภาพของ สป.5 ดังที่ผ่านมา,ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ หน่วยมี
ความพร้อมเกือบ 100% ในทุกหน่วย เนื่องจากแต่ละหน่วยจะมีอัตราอาคารตาม อจย.
ของตนอยู่แล้ว และหากมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง สป.5 ที่มีผลกระทบต่อคลังของหน่วย ก็
สามารถที่จะเสนอความต้องการเพิ่มเติมได้เพราะโดยส่วนใหญ่จะเพิ่มเพียง 1 หรือ 2 ครั้ง
เท่านั้น ซึ่งไม่มากนักและเป็นนโยบาย หรือแผนงานจากหน่วยเหนือเป็นส่วนใหญ่ ทำให้
หน่วยมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่,ความพร้อมด้านยานพาหนะ หน่วยมีความพร้อมที่
80% ทั้งนี้หมายถึงรวมถึงรถยนต์บรรทุกและรถสำหรับการยกขน สป.5 ซึ่งหน่วยมีอยู่แล้ว
ตาม อจย. แต่ที่ไม่ถึง 100% ก็เนื่องจากในบางรายการเป็นยุทโธปกรณ์ซึ่งมีอายุการใช้งาน

มายาวนาน และยังไม่มียุทธศาสตร์ใหม่มาทดแทนทำให้ไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ,ความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย ในส่วนของความปลอดภัยคลังอาคารสถานที่นั้น หน่วยมีความพร้อมและสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี โดยมีการจัดทำรั้ว กำหนดเขตหวงห้าม มีการจัดเวรยาม และระบบตรวจการด้วยกล้องวงจรปิดเสริมทุกหน่วย อีกทั้ง ทุกหน่วยยังต้องมีการตรวจคลังตามวงรอบที่กำหนดไว้ตามระเบียบอีกด้วย สิ่งที่เป็นปัญหาในเรื่องการรักษาความปลอดภัย ที่ส่งผลต่อการรั่วไหลของ สป.5 ที่แท้จริงคือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่จากการแจกจ่ายและการจำหน่ายกระสุน ที่ไม่มีความละเอียดรอบคอบ หรือเจตนาทุจริตของเจ้าหน้าที่โดยตรง การเจตนาทุจริตของเจ้าหน้าที่คลังของหน่วยนั้น สามารถกระทำได้ง่าย เนื่องจากเมื่อเจ้าหน้าที่ได้นำ สป.5 ออกจากคลังแล้วนั้น จะไม่มีระบบการตรวจสอบซ้ำเหมือนกับคลังของหน่วยส่งกำลังบำรุง ซึ่งมี กองรักษาการคลัง สป.5 ควบคุมเส้นทางเข้า-ออกบริเวณคลัง ที่ทำหน้าที่ในการตรวจบุคคลและยานพาหนะ ที่เข้าออกในพื้นที่คลังจึงทำให้การนำ สป.5 ออกจากคลังโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบเป็นไปได้ยากกว่าหน่วยปกติ

หน่วยส่งกำลังบำรุง ความพร้อมด้านกำลังพล ปัจจุบันหน่วยได้รับการบรรจุกำลังพลโดยประมาณ 55% ของอัตราเต็ม ทำให้การบริหารจัดการกำลังพลภายในหน่วย ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและเหมาะสม เพื่อบรรจุกำลังพลลงในตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของภารกิจหน่วยเป็นหลัก สำหรับการปฏิบัติงานในช่วงเหตุการณ์บ้านเมืองอยู่ในภาวะสงบสุขเช่นนี้ หน่วยยังสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยด้านการส่งกำลัง สป.5 ได้อย่างต่อเนื่องทันเวลา แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการบริหารจัดการ สป.5 ซึ่งส่งผลให้ภารกิจของหน่วยที่ได้รับเพิ่มมากขึ้น หรือเกิดภาวะสงคราม ก็จะทำให้ผลกระทบจากการขาดแคลนกำลังพลขึ้นมาทันที ในส่วนของความรู้ความเข้าใจในหน้าที่งานส่งกำลังนั้นไม่มีปัญหา เนื่องจากกำลังพลที่บรรจุตามตำแหน่งล้วนมีพื้นฐานด้านการส่งกำลังมาก่อน และยังมีหลักสูตรบังคับตามตำแหน่งที่สำคัญ ที่จะต้องเข้ารับการอบรมมาก่อนอีกด้วย ทำให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่เป็นอย่างดี,ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ปัจจุบันคลังของหน่วยส่งกำลังบำรุงสามารถรองรับ สป.5 ตามนโยบายของ

กองทัพบกได้ แต่ก็ใช้ไปเต็มประสิทธิภาพทั้ง 100% ของคลังที่มีอยู่แล้ว สำหรับกองทัพภาคที่ 1 มีหน่วยส่งกำลังบำรุงจำนวน 10 หน่วยประกอบด้วย 1 กองบัญชาการช่วยรบและ 9 มณฑลทหารบก โดยมีคลัง สป.5 รวมทั้งสิ้น 54 คลังกระจายอยู่ทุกหน่วยแตกต่างกัน มากน้อยขึ้นอยู่กับความจำเป็นทางยุทธการของแต่ละพื้นที่ที่หน่วยตั้งอยู่ แต่ในปัจจุบันทุกคลังได้ใช้งานเต็มขีดความสามารถแล้วหากในอนาคตต้องมีการรองรับ สป.5 เพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรก เนื่องจาก สป.5 เป็นสิ่งอุปกรณ์ที่มีความสำคัญและมีความอันตรายในการเก็บรักษา สำหรับการสร้างคลังเพิ่มเติมนั้นหากมีงบประมาณก็สามารถกระทำได้อีกเนื่องจากหน่วยยังคงมีพื้นที่รองรับ แต่ก็มีในปริมาณที่จำกัด เพราะในปัจจุบันบริเวณโดยรอบหน่วยล้วนเป็นชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นแล้ว, ความพร้อมด้านยานพาหนะ หน่วยมีความพร้อมที่ 60% เพราะเป็นหน่วยเสริมสร้างในระดับรอง จึงทำให้ความพร้อมด้านยานพาหนะมีไม่มากนัก สำหรับรถในการยกขน สป.5 หน่วยยังมีเพียงพอในการใช้งาน แต่รถที่ใช้ในการขนส่ง สป.5 นั้นก็ใช้รถที่มีอยู่ในอัตรของหน่วยซึ่งรถเหล่านี้ไม่ใช่รถเพื่อการขนส่ง สป.5 โดยเฉพาะแต่เป็นรถที่ใช้งานทั่วไปทุกภารกิจของหน่วย ปัจจุบันเพียงพอต่อการใช้งาน แต่หากมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น ก็อาจเกิดปัญหาความไม่พอเพียงของยานพาหนะได้, ความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย ในส่วนของการดูแลความปลอดภัยคลัง สป.5 นั้น หน่วยส่งกำลังมีความพร้อมกว่าหน่วยปกติ เนื่องจากมีคลังอยู่ในความรับผิดชอบจำนวนหลายครั้ง จึงมีการกำหนดพื้นที่คลังอยู่ในพื้นที่ควบคุมเฉพาะ มีเส้นทาง เข้า-ออกเป็นเส้นทางบังคับที่มี กองรักษาการณ์ที่คอยควบคุมการเข้า-ออกและรักษา ความปลอดภัยภายในพื้นที่คลัง โดยการเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะ ที่จะเข้าพื้นที่คลัง สป.5 ได้นั้น ต้องผ่านการตรวจและอนุมัติจาก ผบ.กองรักษาการณ์ก่อน จึงจะสามารถเข้าได้ ในขณะที่การออกจากพื้นที่คลังก็ต้องมีการตรวจและอนุมัติจาก ผบ.กองรักษาการณ์เช่นเดียวกัน ดังนั้นการที่จะนำ สป.5 ออกจากคลังโดยพลการ จึงเป็นไปได้ยากกว่าหน่วยปกติ ส่วนการควบคุมทางบัญชีและการเก็บรักษานั้น ก็สามารถทำได้ดีเช่นเดียวกัน เพราะเจ้าหน้าที่ ล้วนได้รับการอบรมมาในทุกระดับชั้น อีกทั้งมีระบบการตรวจสอบ ที่มากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม การที่มี สป.5 ในการดูแลหลายๆ ก็มีความยากในการตรวจนับ และมีอันตรายในการเก็บรักษามากกว่าเช่นเดียวกัน ในภาพรวมแล้ว

การปฏิบัติต่อ สป.5 ในปัจจุบันทั้งหน่วยกำลังรบ หน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยส่งกำลัง มีความพร้อมในการปฏิบัติตามนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก แต่หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบมีความเสี่ยงที่จะเกิดการรั่วไหลของ สป.5 มากกว่าหน่วยส่งกำลังบำรุง

การบริหารจัดการ สป.5 รูปแบบใหม่ของกองทัพบก เพื่อให้การบริหารจัดการ สป.5 ภายในกองทัพบกมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้บัญชาการทหารบกจึงได้ให้นโยบายเรื่องการบริหารจัดการ สป.5 กับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการ สป.5 ในรูปแบบใหม่ไว้ดังนี้

1)การลดภาระของหน่วยกำลังรบ และหน่วยสนับสนุนการรบในการเก็บรักษากระสุนมูลฐาน 2)หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบมีกระสุนมูลฐานพร้อมปฏิบัติภารกิจในจำนวน ที่เหมาะสม 3)กองทัพบกมีแผนสะสม สป.5 สำรองสงครามแต่ละรายการในจำนวนที่เหมาะสมที่ระดับ 20 วันส่งกำลัง 4)มีการหมุนเวียน สป.5 มิให้เกิดปัญหาเสื่อมสภาพในการเก็บรักษา 5)มีการรายงานที่ถูกต้องชัดเจน real time 6)มีมาตรการควบคุมป้องกันการเกิดปัญหาการรั่วไหลของ สป.5

จากนโยบายข้างต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดสัดส่วนกระสุนมูลฐานให้กับหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบกไว้ดังนี้ ส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุนการรบ 1)กระสุนสำหรับอาวุธประจำกาย ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยจำนวน 2 ใน 3 ของอัตรามูลฐาน ส่วนที่เหลือ 1 ใน 3 ให้ฝากเก็บไว้ที่หน่วยสนับสนุน 2)กระสุนสำหรับอาวุธยิงประจำหน่วย ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยจำนวน 1 ใน 3 ของอัตรามูลฐาน ส่วนที่เหลือ 2 ใน 3 ให้ฝากเก็บไว้ที่หน่วยสนับสนุน (หน่วยที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้/อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการกิจ ให้เก็บกระสุนมูลฐานสำหรับอาวุธประจำกายและอาวุธประจำหน่วยไว้เต็มอัตรา),กลุ่มส่วนส่งกำลังบำรุง ส่วนบัญชาการ ส่วนภูมิภาค ส่วนการศึกษา และส่วนพัฒนาประเทศ 1)กระสุนมูลฐานสำหรับอาวุธประจำกาย ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วย 1 ใน 3 ของอัตรามูลฐาน ส่วนที่เหลือ 2 ใน 3 ให้ฝากเก็บไว้ที่หน่วยสนับสนุนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ 2)กระสุนสำหรับอาวุธยิงประจำหน่วย ให้เก็บรักษาไว้ที่

หน่วยจำนวน 1 ใน 3 ของอัตรามูลฐาน ส่วนที่เหลือ 2 ใน 3 ให้เก็บไว้ที่หน่วยสนับสนุน

ตามแนวทางข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในเรื่องจำนวน สป.5 มูลฐาน ที่หน่วยต้องรับผิดชอบในการเก็บรักษา คือตัวแปรที่ทำให้ปริมาณงานของหน่วยเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบต่อหน่วยกำลังรบ หน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยส่งกำลังดังนี้

หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบ ความพร้อมด้านกำลังพล ด้วยปริมาณ สป.5 มูลฐานที่ลดลงทำให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสามารถกำกับดูแลได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของความรู้ความสามารถและการเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ก็ยังคงเป็นเรื่องที่หน่วยต้องให้ความสำคัญ พัฒนา และกำกับดูแลอย่างต่อเนื่องใกล้ชิด แม้จะมีสิ่งอุปสรรคในทางที่รับผิดชอบน้อยลงแต่ความผิดพลาดก็อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหากไม่เอาใจใส่ เพราะระเบียบและการปฏิบัติที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง,ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพภายนอกทางไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่สภาพภายในคลังได้รับผลกระทบในทางที่ดีเนื่องจากจะมีพื้นที่เหลือเพิ่มมากขึ้น การเก็บ สป.5 มูลฐานภายในคลัง สามารถจัดหมวดหมู่กองกระสุนได้ดีขึ้นสะดวกในการยกขนและตรวจสอบควบคุมได้ง่าย,ความพร้อมด้านยานพาหนะไม่ได้รับผลกระทบในห้วงสถานการณ์ที่ปกติ แต่ต้องมีการเตรียมการเรื่องการรับ สป.5 จากหน่วยสนับสนุนให้ได้ทันเวลา หากต้องมีการใช้ สป.5 เพิ่มเติม หรือในกรณีเร่งด่วน,ความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย ในเรื่องเวร-ยาม ระเบียบการปฏิบัติ ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ด้วยปริมาณ สป.5 ที่ลดลง ทำให้สามารถควบคุมและลดอันตรายจากความผิดพลาด หรือปัญหาในการเก็บรักษา สป.5 ได้ดีขึ้น

หน่วยส่งกำลังบำรุง ความพร้อมด้านกำลังพล ด้วยปริมาณ สป.5 ที่มากขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดต้องมีปริมาณงานและความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นตามไปด้วย หากไม่มีการบริหารจัดการกำลังพลที่ดีอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการดูแล ควบคุม และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการต่อ สป.5 ได้ อีกทั้งหากต้องมีการสร้างคลังเพิ่มเติมเพื่อรองรับปริมาณ สป.5 ที่เพิ่มขึ้น ก็มีความจำเป็นต้องเพิ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เวร-ยาม ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการกำลังพลของหน่วยเข้าไปอีก,ความพร้อมด้านอาคารสถานที่

ปัจจุบันคลังของหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ 1 ทั้ง 54 คลังได้รับ สป.5 สำรองสงคราม, สป.5 ฝึกศึกษา และ สป.5 อื่นๆ ตามที่หน่วยต้องรับผิดชอบ เก็บไว้ในคลัง ทุกครั้งจนเต็มประสิทธิภาพหรือปริมาณกระสุนที่คลังจะรองรับได้แล้ว ตามข้อบังคับ เกี่ยวกับปริมาณ - ระยะ ได้ระบุไว้ว่า ต้องเก็บกระสุนและวัตถุระเบิดตามข้อบังคับปริมาณ - ระยะ ซึ่งกำหนด ปริมาณสูงสุดของวัตถุระเบิดที่อนุญาตให้เก็บไว้ในที่แต่ละแห่งกับ ระยะห่างต่ำสุดจากที่พักอาศัย เส้นทางจราจรสาธารณะ อาคารปฏิบัติงาน และคลังกระสุน วัตถุระเบิด ทั้งนี้เพื่อป้องกันอันตรายต่อบุคคลและทรัพย์สินที่มีเขตติดต่อกับที่ตั้งทางทหาร และเป็นการลดโอกาสในการระเบิดเป็นกลุ่มก้อนของกระสุนและวัตถุระเบิด ดังนั้นหาก หน่วยต้องรับปริมาณ สป.5 เพิ่มเติมมีความจำเป็นต้องมีการสร้างคลังขึ้นใหม่มารับโดย พิจารณาเป็นรายหน่วยตามปริมาณ สป.5 ที่เพิ่มขึ้น, ความพร้อมด้านยานพาหนะ ปัจจุบัน หน่วยมียานพาหนะ ในการยกขนพอที่จะสามารถปฏิบัติงานได้ แต่ถ้าต้องการความ คล่องแคล่วและรวดเร็ว ในงานที่เร่งด่วนเพื่อรับปริมาณ สป.5 ที่เพิ่มขึ้น ก็อาจจะไม่ สามารถตอบสนองได้ทันเวลา เพราะความจำกัดด้วยเครื่องมือในการยกขน เช่นเดียวกัน เมื่อต้องมีการขนส่ง สป.5 ให้กับหน่วยหลายหน่วยในเวลาเดียวกันก็จะมีข้อจำกัดเรื่อง ยานพาหนะที่มีอยู่ด้วย, ความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย เมื่อมีปริมาณ สป.5 ใน การดูแลมากขึ้น อันตรายที่เกิดขึ้นก็จะมากตามไปด้วย การรักษาความปลอดภัยก็ต้องมี ความเข้มงวดขึ้นรวมถึงต้องมีการเพิ่มปริมาณเวร-ยามในการรักษาการ การกำกับดูแลของ ผู้บังคับบัญชาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องงานส่งกำลังทั้งปวง ต้องดูแลอย่าง ต่อเนื่องและใกล้ชิด เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการกระทำของเจ้าหน้าที่อัน เป็นเหตุทำให้เกิดการรั่วไหลของ สป.5 ได้ จากชั้นต้นจะเห็นได้ว่านโยบายการบริหาร จัดการ สป.5 รูปแบบใหม่นี้ สามารถลดภาระการเก็บรักษา สป.5 ของหน่วยใช้ลงได้ใน ระดับหนึ่ง แต่หน่วยก็ยังคงต้องไม่ละเลยการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด สำหรับ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับหน่วยส่งกำลังบำรุงนั้นมีหลายประการจากข้อจำกัดต่าง ๆ ของ ปัจจัยที่มีอยู่ดังนั้นเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกองทัพบกจึงต้องมีแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพและขีดความสามารถให้กับหน่วยส่งกำลังบำรุงต่าง ๆ ดังนี้ การลดผลกระทบด้าน กำลังพล ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานกับ สป.5 นั้นจะต้องมีความเหมาะสม

เพราะต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย ชีตจำกัดของเจ้าหน้าที่และวัตถุประสงค์ ตามระเบียบ กองทัพบกได้ให้แนวทางไว้ว่า จะต้องมียานพาหนะที่จำนวนน้อยที่สุด อยู่ในที่มีวัตถุประสงค์ จำนวนน้อยที่สุด เป็นเวลาน้อยที่สุด โดยให้มีความปลอดภัยและประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวทางในการลดปัญหาผลกระทบด้านกำลังพลมีดังนี้ บรรลุกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถให้ตรงตามตำแหน่งหน้าที่นั้น พัฒนาศักยภาพของกำลังพลให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องงานส่งกำลัง สป.5 มากขึ้น พิจารณาบรรลุกำลังพลเพิ่มเติมในอัตราที่ขาด ตามที่หน่วยได้วางแผนไว้อย่างเหมาะสม, การลดผลกระทบด้านอาคารสถานที่ เนื่องจาก การเก็บรักษา สป.5 ไม่สามารถที่จะเก็บไว้ในที่เดียวกันในปริมาณที่มาก ๆ ได้เหมือนกับสิ่ง อุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ เพราะเป็นสิ่งอุปกรณ์ที่มีอันตราย การเก็บรักษา สป.5 ต้องคำนึงถึง ข้อบังคับเกี่ยวกับปริมาณ-ระยะที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อคลังได้เก็บรักษา สป.5 จนถึงระดับสูงสุดของคลังแล้วจึงไม่ควรนำ สป.5 เข้าไปเพิ่มเติมอีก ความปลอดภัยเป็นเรื่อง สำคัญ แนวทางแก้ปัญหาและลดผลกระทบของเรื่องนี้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการสร้าง คลังเพิ่มเติมอย่างเหมาะสมตามปริมาณและชนิดของ สป.5 ที่ต้องเก็บรักษา, การลด ผลกระทบด้านยานพาหนะ หน่วยระดับคลังที่มีปริมาณ สป.5 จำนวนมาก ไม่สามารถยก ขนด้วยคนได้ เนื่องจากขีดจำกัดเรื่องปริมาณและน้ำหนัก ดังนั้นรถยกจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของหน่วย ส่วนรถในการขนส่ง สป.5 นั้น ในสถานการณ์ปกติ จะไม่มีการใช้งานมากนัก แต่จะมีความจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์เร่งด่วนในการใช้ งาน สป.5 ดังนั้นจึงต้องพิจารณาให้มีความเหมาะสมไม่ให้มีมากหรือน้อยเกินไป และ พิจารณาแนวทางเสริมในการขนส่ง สป.5 เพิ่มเติม การลดผลกระทบในเรื่องของ ยานพาหนะมีดังนี้ จัดหารถยกขนให้กับหน่วยส่งกำลังให้เพียงพอต่อการใช้งาน พิจารณา เพิ่มเติมรถขนส่ง สป.5 ให้กับหน่วยตามความเหมาะสม จัดเตรียมงบประมาณเพื่อพิจารณา จ้างการขนส่งภาคเอกชนเสริมในกรณีที่มีภารกิจเร่งด่วนที่เกินขีดความสามารถของหน่วย การลดผลกระทบเรื่องการรักษาความปลอดภัย ในเรื่องนี้หน่วยสามารถวางแผนในการ บริหารจัดการได้เองโดยยึดถือระเบียบและคำสั่งกองทัพบกเป็นหลัก เมื่อได้รับการ แก้ปัญหาในเรื่องของกำลังพลและอาคารสถานที่จากกองทัพบกแล้ว นอกจากนี้ ควรได้รับการ เสริมด้วยระบบกล้องวงจรปิดตลอดโดยรอบคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา

ความปลอดภัยขึ้นอีกระดับหนึ่งด้วย,การลดผลกระทบด้านการรั่วไหลของ สป.5 แม้จะมีนโยบายบางประการที่เปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ในเรื่องของระเบียบ คำสั่งการควบคุม สป.5 ยังคงใช้แบบเดิม ซึ่งเป็นระเบียบที่ดีอยู่แล้ว แต่ที่มีเหตุการณ์การรั่วไหลของ สป.5 ที่ผ่านมานี้ในอดีตนั้น ล้วนเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบทั้งสิ้น การลดผลกระทบในเรื่องนี้คือ ต้องทำให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด ผู้บังคับหน่วย เป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนในเรื่องเหล่านี้หากผู้บังคับหน่วยได้กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ให้เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติตามระเบียบในทุกขั้นตอนตั้งแต่การรับ การเก็บรักษา การแจกจ่าย การจำหน่าย การควบคุมทางบัญชี และการรายงานแล้ว ก็จะทำให้ปัญหาการรั่วไหลของ สป.5 ลดลง อีกทั้งตัวผู้บังคับหน่วยต้องมีการตรวจสอบ สป.5 ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมออีกด้วย นอกจากนี้ควรมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการควบคุมทางบัญชี,สิ่งอุปกรณ์ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว,ข้อมูลที่ทันสมัย และตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การบริหารจัดการกระสุนมูลฐานรูปแบบใหม่นั้น ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลัง สป.5 แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของปริมาณกระสุนมูลฐานของหน่วยกำลังรบ หน่วยสนับสนุนการรบ ที่เคยเก็บรักษาไว้ ณ คลังของหน่วยให้มีปริมาณลดลงโดยการนำกระสุนมูลฐานส่วนนั้นมาเก็บรักษาไว้ที่คลังของหน่วยส่งกำลังแทน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อหน่วยทั้งสองแตกต่างกันคือ หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบมีปริมาณกระสุนมูลฐานในความรับผิดชอบที่เก็บรักษาไว้ในคลังของหน่วยลดลง ทำให้การบริหารจัดการคลัง การเก็บรักษา การควบคุมสามารถดูแลได้ทั่วถึงและควบคุมง่ายขึ้น ซึ่งเป็นการลดภาระของหน่วยในการเก็บรักษากระสุนมูลฐานได้ระดับหนึ่ง สำหรับหน่วยส่งกำลังนั้นได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันคือ ปริมาณ สป.5 ที่ต้องรับผิดชอบในการเก็บรักษาเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดของหน่วยส่งกำลังในปัจจุบัน ทำให้หน่วยยังไม่มีความพร้อมพร้อม ในการรับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ กล่าวคือ หน่วยมีกำลังพลที่จำกัดไม่เพียงพอต่อภารกิจที่เพิ่มขึ้น มียานพาหนะในการยกขน

และการขนส่งที่จำกัด ที่สำคัญ ปัจจุบันหน่วยไม่มีคลัง ที่จะรองรับปริมาณ สป.5 ที่เพิ่มขึ้นได้ การลดผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นสามารถกระทำได้ทั้ง 2 ระดับร่วมกันคือ หน่วยต้องมีการพิจารณาและบริหารจัดการทรัพยากรที่ตนมีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด กองทัพบกต้องพิจารณาสนับสนุนทรัพยากรให้กับหน่วยเพิ่มเติมได้แก่ กำลังพล ยานพาหนะในการยกขน ยานพาหนะในการขนส่ง สป.5 เตรียมงบประมาณในการจ้างการขนส่งเอกชนในกรณีเร่งด่วน และสร้างคลัง สป.5 เพิ่มเติมตามความเหมาะสม ในเรื่องความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของกระสุนและวัตถุระเบิดนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือมาตรการควบคุม แม้จะมีปริมาณกระสุนวัตถุระเบิดในความรับผิดชอบลดลงก็ไม่สามารถเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าความเสี่ยงในการรั่วไหลของกระสุนและวัตถุระเบิดจะลดลงตามไปด้วย การลดความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของกระสุนและวัตถุระเบิดนั้นสามารถกระทำได้โดยผู้บังคับหน่วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กำลังพลทุกคนได้ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนตามระเบียบข้อบังคับกองทัพบกที่ได้กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัดร่วมกับการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการควบคุมทางบัญชี, สิ่งอุปกรณ์ทำให้เกิดความสะอาด, ความรวดเร็ว, ข้อมูลที่ทันสมัยและตรวจสอบได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการกระสุนมูลฐานของหน่วยทหารในสังกัด กองทัพบก คือกองทัพบกโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งกำลังบำรุงต้องมีการศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างจริงจังและวางแผนในการลดผลกระทบร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบริหารจัดการสป.5 รูปแบบใหม่ของกองทัพบกสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่กองทัพบกตั้งเป้าไว้และสามารถใช้เป็นแนวทางในการลดปัญหาการรั่วไหลของกระสุน, วัตถุระเบิดของกองทัพบกต่อไป